

Mobiililaitteiden käyttö koulupäivien aikana

SIVLA 20.08.2025 § 48
216/12.00.01/2025

Perusopetuslain 29 §:n puhelimiin ja muihin mobiililaitteisiin liittyvän sääntelyn tarkoituksena on luoda perusopetukseen työrauhaa, edistää oppimista ja oppimiseen keskittymistä, rajoittaa puhelimen oppimista häiritsevää käyttöä, edistää liikunnallista elämäntapaa ja tunne- ja vuorovaikutustaitojen oppimista kasvokkain sekä mahdollistaa puhelimen käyttö oppimistarkoituksessa ja terveydellisistä syistä.

Perusopetuslain 29 §:n mukaan oppilas ei saa käyttää puhelinta tai muuta mobiililaitetta oppitunnin aikana lukuun ottamatta niiden käyttöä opettajan luvalla oppimistarkoitukseen taikka rehtorin tai opettajan luvalla henkilökohtaiseen terveydenhoitoon taikka 31 §:ssä tarkoitettuna apuvälineenä.

Opetuksen järjestäjän tulee hyväksyä järjestyssäännöt tai antaa muut koulussa tai muussa opetuksen järjestämispaikassa sovellettavat järjestysmääräykset, joilla edistetään koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä kouluyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Perusopetuslain 29 §:n mukaan järjestyssäännöillä tulee määrätä puhelimien ja muiden mobiililaitteiden käytöstä ja säilytyksestä työpäivän aikana muulloin kuin oppitunneilla. Muulla kuin oppitunnilla tarkoitetaan muun muassa välituntia, ruokailua ja esimerkiksi siirtymisiä paikasta toiseen. Järjestyssäännöillä voidaan rajoittaa mobiililaitteiden käyttöä välitunnin aikana. Koulu voi esimerkiksi määrätä, että puhelimien ja muiden mobiililaitteiden käyttö on kielletty kaikilla välitunneilla tai että mobiililaitteiden käyttö on sallittua joillakin välitunneilla tai tietyllä välituntialueella. Opetuksen välissä olevat välitunnit on yleisesti tarkoitettu oppilaiden virkistäytymiseen ja yhteisöllisyyden ylläpitämiseen, minkä osaltaan voidaan katsoa edistävän opetuksessa jaksamista ja keskittymistä. Järjestyssäännöillä voidaan rajoittaa mobiililaitteiden käyttöä myös ruokailun aikana. Ruokailu on opetussuunnitelman perusteiden mukaista ohjattua ja kasvatuksellista toimintaa, jossa harjoitellaan hyviä ruokailutapoja ja -tottumuksia. Kouluruokailun tehtävänä on oppilaiden terveen kasvun ja kehityksen, opiskelukyvyn sekä ruokaosaamisen tukeminen. Ruokailuhetkien aikana keskitytään yhteisöllisyyteen ja ruokailun rauhallisuuteen. Järjestyssäännöillä voidaan rajoittaa mobiililaitteiden käyttöä lisäksi siirtymisten aikana. Siirtymisillä tarkoitetaan oppilaan siirtymistä luokasta, opetustilasta tai oppimisympäristöstä toiseen, esimerkiksi liikuntapaikalle tai ruokailuun.

Eduskunnan perustuslakivaliokunta on arvioinut mobiililaitteiden käytön rajoittamisen lainsäädännön perustuslain mukaisuuden. Perustuslakivaliokunnan mukaan sääntely mobiililaitteiden käytön rajoittamisesta työpäivän aikana muulloin kuin oppitunneilla ei muodostu ongelmalliseksi. Eduskunnan sivistysvaliokunta on mietinnössään pitänyt tärkeänä opetuksen järjestäjien mahdollisuutta määrätä käyttökielto koko koulupäivän ajaksi. Asiaa on sivistysvaliokunnan mukaan hyvä tarkastella mm. ikäsidonnaisesti.

Mobiililaitteen välttämätön käyttö tulee kuitenkin aina sallia. Välttämättömällä käytöllä tarkoitetaan esimerkiksi yhteydenottoa huoltajaan opettajan luvalla, jos oppilas on sairastunut. Oppilaalla on aina oikeus ilman koulun henkilöstön lupaa hätätilanteessa ottaa yhteyttä viranomaiseen, esimerkiksi soittaa hätänumeroon. Välttämätöntä käyttöä ei voi kieltää järjestyssäännöissä.

Opetushallitus suosittelee, että opetuksen järjestäjät laativat välitunneille, siirtymisiin ja ruokailuun sellaiset järjestyssäännöt, jotka edistävät turvallista opiskeluympäristöä, oppimista ja keskittymiskykyä, rajoittavat puhelimen häiritsevää käyttöä, edistävät liikunnallista elämäntapaa, tunne- ja vuorovaikutustaitojen oppimista kasvokkain sekä hyviä ruokailutapoja. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttöä rajoitetaan tai niiden käyttö kielletään kokonaan välitunneilla ja siirtymisissä. Opetushallituksen näkemyksen mukaan puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttö tulisi kieltää kokonaan ruokailussa.

Yritysvaikutusten arviointi (Kvalt 66 §, 20.12.2010):

Vaikuttaako yritysten kilpailutilanteeseen: Kyllä/Ehkä/Ei
Onko päätöksellä vaikutuksia yritysten määrän kehittymiseen: Kyllä/Ehkä/Ei
Vaikuttaako päätös positiivisesti työpaikkojen muodostumiseen: Kyllä/Ehkä/Ei
Onko palvelu mahdollista ulkoistaa: Kyllä/Ehkä/Ei

Valmistelija: Sivistysjohtaja Pekka Lintonen, puh. 050 339 3675

Esittelijä: Sivistysjohtaja

Päätösehdotus: Sivistyslautakunta hyväksyy esityslistan liitteinä olevat koulujen päivitettyt järjestyssäännöt.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.